

9 Σεπτεμβρίου 413 π.Χ.

Καταστροφή στη Σικελία

Αν και παραβιαζόταν, η «Νίκειος ειρήνη» συγκρατούσε Αθηναίους και Σπαρτιάτες που έκαναν διάλειμμα στον Πελοποννησιακό πόλεμο. Τον ίδιο καιρό, στη Σικελία, η αύξηση της δύναμης των Συρακουσών, προκαλούσε τον φόβο των άλλων πόλεων. Οι Συρακούσες μετατρέπονταν σε ηγέτιδα πόλη με τάσεις να θέσουν κάτω από τον έλεγχό τους ολόκληρη τη μεγαλόνησο. Η συμμαχία τους με τη Σπάρτη τρόμαζε την Αθήνα. Και η συμμαχία τους με τον Σελινούντα (ελληνική πόλη στη Νότια Σικελία) τρόμαζε την επίσης ελληνική εκεί πόλη Έγεστα. Οι Έγεσταιοι κατέφυγαν στην Αθήνα. Ήταν πρόθυμοι να πληρώσουν τα έξοδα του στόλου, αν οι Αθηναίοι τους έστελναν τα πλοία τους. Στην Εκκλησία του Δήμου οι συζητήσεις ήταν δραματικές. Μια τέτοια εκστρατεία έβαζε σε κίνδυνο την ίδια την υπόσταση της Αθήνας, της οποίας η δύναμη στηριζόταν στον στόλο. Αποφασίστηκε να σταλούν κάποιοι να δουν πώς είχε η κατάσταση εκεί. Τον Μάρτιο του 415, γύρισαν εντυπωσιασμένοι από τον πλούτο που τους επιδείχτηκε κι είχαν μαζί τους πρεσβεία Έγεσταιών με εξήντα τάλαντα ως πρώτα έξοδα για την εκστρατεία. Η Εκκλησία του Δήμου είπε το «ναι». Η εκστρατεία θα γινόταν με τον Αλκιβιάδη στρατηγό. Ξεκίνησαν προετοιμασίες.

Ένα πρωί, οι Ερμές (προτομές του Ερμή πάνω σε μαρμάρινες στήλες, στημένες σε σταυροδρόμια, πλατείες, δημόσια κτίρια και εισόδους ναών και σπιτιών) βρέθηκαν ακρωτηριασμένες. Οι συντηρητικοί διέδιδαν ότι ήταν έργο του Αλκιβιάδη και των μεθυσμένων της παρέας του. Κι αποκάλυπταν ότι και πιο παλιά ο Αλκιβιάδης είχε μετάσχει σε παρωδία των Ελευσίνιων Μυστηρίων (άρα ήταν πωρωμένος ιερόσυλος). Ήταν περίπου βέβαιο ότι τη ζημιά είχε κάνει μια από τις συμμορίες των ολιγαρχικών που τότε δρούσαν στην πόλη με σκοπό την ανατροπή της Δημοκρατίας. Μετά από συζητήσεις επί συζητήσεων και ανακρίσεις επί ανακρίσεων, εντοπίστηκαν δέκα «παρωδοί» των μυστηρίων, ανάμεσα στους οποίους και ο Αλκιβιάδης. Οι εννέα καταδικάστηκαν σε θάνατο με συνοπτικές διαδικασίες. Ο ένας εκτελέστηκε, ενώ οι οκτώ μπόρεσαν να διαφύγουν. Για τον Αλκιβιάδη συνοπτική διαδικασία δεν χωρούσε. Ζήτησε να δικαστεί και να εκτελεστεί, αν ήταν ένοχος. Οι συντηρητικοί θυμήθηκαν την εκστρατεία που οι ίδιοι αντιμάχονταν και είπαν ότι προείχε το καθήκον στην πατρίδα. Η δίκη αναβλήθηκε.

Ο συμμαχικός στόλος (134 τριήρεις από τις οποίες οι εκατό αθηναϊκές) απέπλευσε με κάθε επισημότητα. Κουτσά στραβά, η εκστρατεία περπατούσε, οι Σπαρτιάτες δεν φαινόταν στον ορίζοντα αλλά στην Αθήνα συνεχίζονταν οι ανακρίσεις για τον ακρωτηριασμό των Ερμών. Βρέθηκαν κάποιιοι που κατάγγειλαν ότι ο Αλκιβιάδης ήταν παρών σε παρωδίες των Ελευσίνιων Μυστηρίων. Ο φάκελος ξανάνοιξε. Έτυχε και μια παρεξήγηση με μια μικρή σπαρτιατική μονάδα που γι' αλλού πήγαινε αλλά τη νόμισαν προπομπό επίθεσης εναντίον της Αθήνας.

Οι συντηρητικοί διέδιδαν ότι πίσω από όλα αυτά ήταν ο Αλκιβιάδης: Ιερόσυλος σύμμαχος των ολιγαρχικών, με σκοπό την ανατροπή του δημοκρατικού πολιτεύματος, παραπλάνησε τον λαό και πήρε τον στόλο μακριά ώστε εύκολα να μπουν στην πόλη τους οι κακοί Σπαρτιάτες και να εγκαταστήσουν ολιγαρχία. Με απόντα τον άμεσα ενδιαφερόμενο, οι διαδόσεις έπιασαν. Το ιερό πλοίο των Αθηναίων, «Σαλαμινία», απέπλευσε μεταφέροντας εντολή στον Αλκιβιάδη να επιστρέψει για να δικαστεί. Ο Αλκιβιάδης γνώριζε ότι ίσχυε αυτό που μετά από πολλούς αιώνες έγραψε ο Μπέρναρ Σο: «Όλα είναι έτοιμα για την εκτέλεση. Απομένει μόνο η δίκη». Σε μια στάση στους Θούριους (ελληνική αποικία στην Κάτω Ιταλία) στο ταξίδι της επιστροφής, το έσκασε μαζί με τους φίλους του.

Από τους Θούριους, ο Αλκιβιάδης και οι δικοί του πέρασαν στην Κυλλήνη. Διαπίστωσαν πως δεν είχαν πού να πάνε. Ο Αλκιβιάδης δεν είχε κανένα πρόβλημα να περάσει στις γραμμές των Σπαρτιατών. Στην Αθήνα, το δικαστήριο τον καταδίκασε ερήμην σε θάνατο. Στη Σπάρτη τον θεώρησαν προδότη καθώς, το 414, οι Αθηναίοι πρόσκαιρα νικούσαν, στον πόλεμο που πάλι είχε ξεκινήσει. Μόνο η Τίμαια, γυναίκα του βασιλιά της Σπάρτης, Άγη, περηφανευόταν ότι είχε περάσει σπουδαίες νύχτες με τον περίφημο Αθηναίο εραστή. Ο ίδιος προσφέρθηκε να παράσχει τις καλές του υπηρεσίες.

Συμβούλευσε τους Σπαρτιάτες να οχυρώσουν τη Δεκέλεια, να έχουν εκεί μόνιμη δύναμη και να στείλουν ενισχύσεις στις Συρακούσες. Στις 9 Σεπτεμβρίου 413 π.Χ., σε μεγάλη ναυμαχία, ο αθηναϊκός στόλος καταστράφηκε, 18.000 Αθηναίοι σφάχτηκαν μέσα στη μέρα και οι στρατηγοί τους εκτελέστηκαν.

1087: Πεθαίνει ο Γουλιέλμος (Α') ο Κατακτητής, βασιλιάς της Νορμανδίας και, από το 1066,

και της Αγγλίας, μετά την νίκη του επί του βασιλιά Χάρολντ στη μάχη του Χάστινγκς. Είχε γεννηθεί το 1027 και από το 1085 είχε συντάξει το μεγάλο κτηματολόγιο της Αγγλίας.

1585: Γεννιέται ο Αρμάν-Ζαν ντε Πλεσίς, καρδινάλιος και δούκας του Ρισελιέ, Γάλλος πολιτικός που έγινε πρωθυπουργός του Λουδοβίκου ΙΓ', το 1629. Στην ουσία αυτός ήταν ο κυρίαρχος της χώρας και ο άνθρωπος που εδραίωσε την ισχύ του στέμματος στη Γαλλία. Είναι ο ιδρυτής της Γαλλικής Ακαδημίας. Πέθανε το 1642.

1759: Γεννιέται ο Βρετανός καπετάνιος του πλοίου «Μπάουντι», Ουίλιαμ Μπλάι, τον οποίο πέταξαν στην θάλασσα κατά τη διάρκεια ανταρσίας. Κατάφερε να επιζήσει και να φτάσει σώος σε λιμάνι έπειτα από ταξίδι πάνω από 4.000 μιλίων με μια βάρκα.

1776: Το αμερικανικό κοινοβούλιο μετονομάζει τις Ηνωμένες Αποικίες σε Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

1916: Στον Α' Παγκόσμιο πόλεμο, οι Γερμανοί εγκαταλείπουν την προσπάθεια να πάρουν το Βερντέν.

1943: Εκδηλώνεται συμμαχική απόβαση στο Σαλέρνο με στόχο τη Νάπολη, ενώ οι Γερμανοί αποπλίζουν 80 ιταλικές μεραρχίες, καθώς ο Μπαντόλιο υπογράφει την παράδοση της Ιταλίας.

1948: Μετά την αποχώρηση των σοβιετικών δυνάμεων από την Βόρεια Κορέα, ανακηρύσσεται η Λαϊκή Δημοκρατία της Κορέας, με πρωτεύουσα την Πιονγκιάνγκ.

1976: Πεθαίνει ο από το 1949 πρόεδρος της Λαϊκής Κίνας Μάο Τσε Τουνγκ.

1991: Ανεξαρτητοποιείται από τη Σοβιετική Ένωση η Κεντρική Ασιατική Δημοκρατία του Τατζικιστάν.

1993: Οι Ισραηλινοί καταλήγουν σε συμφωνία με την PLO και αλληλοαναγνωρίζονται, ανοίγοντας τον δρόμο για διευθέτηση της διαμάχης μεταξύ Αράβων και Εβραίων.

2002: Παραιτείται στην Αυστρία η κυβέρνηση συνασπισμού του καγκελάριου Βόλφγκανγκ Σιούσελ, που είχε προκαλέσει αντιδράσεις στην Ευρώπη όταν σχηματίστηκε, επειδή περιλάμβανε και μέλη του ακροδεξιού κόμματος (την αντικαγκελάριο και δυο υπουργούς).

2005: Ο πρόεδρος Βλαντιμίρ Πούτιν γίνεται ο πρώτος ηγέτης της Ρωσίας που επισκέπτεται το Άγιο Όρος.

2017: Το μικρό πετρελαιοφόρο «Αγία Ζώνη 2» βυθίζεται στην Σαλαμίνα, ενώ η αργοπορημένη κυβερνητική κινητοποίηση επιτρέπει τεράστια οικολογική καταστροφή, καθώς εκτεταμένη πετρελαιοκηλίδα πλήττει τις ακτές του νησιού και της Αττικής από τον Πειραιά μέχρι και την Γλυφάδα.

Η 9η Σεπτεμβρίου στον πολιτισμό

9 Σεπτεμβρίου 1889

Οι ορίζοντες του Νάνσεν

Ο Φρίτιοφ Νάνσεν (1861 - 1930) γεννήθηκε στη Νορβηγία και από μικρός ασχολήθηκε με τις εξερευνησεις. Η πρώτη του μεγάλη αποστολή ήταν στη Γροιλανδία, όπου μελέτησε τα ήθη και τα έθιμα των κατοίκων αλλά και την πανίδα της. Γύρισε στη Νορβηγία, στις 9 Σεπτεμβρίου 1889, προκαλώντας τον ενθουσιασμό των συμπατριωτών του. Τον επόμενο χρόνο, υπέβαλε σχέδιο για την εξερεύνηση του Βόρειου Πόλου. Το σχέδιο εγκρίθηκε κι ο Νάνσεν ξεκίνησε με το πλοίο του Φραμ, στα 1893. Επί τρία χρόνια, προχωρούσε βήμα βήμα κι έφτασε ως τις 86 μοίρες και 13' βόρειο πλάτος. Δεν μπόρεσε να πάει πιο κοντά. Συνέχισε, εξερευνώντας τη Σιβηρία, τις Αζόρες κι άλλες περιοχές. Μετά, στράφηκε στην πολιτική.

Στα 1917, πέτυχε να εφοδιαστεί με τρόφιμα η πατρίδα του που υπέφερε από τον

(Α' Παγκόσμιο) πόλεμο. Στη συνέχεια, έγινε εκπρόσωπος της ΚτΕ (Κοινωνίας των Εθνών) και πέτυχε την απελευθέρωση 500.000 αιχμαλώτων αντιπάλων της Σοβιετικής Ένωσης. Στα 1921, πέτυχε τον εφοδιασμό της Σοβιετικής Ένωσης με τρόφιμα. Στα 1922, βραβεύτηκε με το νόμπελ για την ειρήνη. Μετά τη μικρασιατική καταστροφή, ήρθε στην Ελλάδα και, ως

αντιπρόσωπος της ΚτΕ, υπέβαλε έκθεση χάρη στην οποία χρηματοδοτήθηκε η αποκατάσταση των προσφύγων στην Ελλάδα. Ο θάνατός του, το 1930, στέρησε την ανθρωπότητα από ένα μεγάλο φίλο του ανθρώπου.

1825: Πρεμιέρα (στη Βιέννη) του (προτελευταίου από όσα συνέθεσε) 15^{ου} κουαρτέτου εγχόρδων (έργο αριθμός 132) του Λούντβιχ βαν Μπετόβεν.

1901: Πεθαίνει ο Γάλλος ζωγράφος και λιθογράφος, Ανρί ντε Τουλούζ Λοτρέκ. Κατέγραψε και ζωγράφισε με μεγάλη διορατικότητα χαρακτήρες από την νυχτερινή ζωή στα Παρισινά καμπαρέ. Είχε γεννηθεί το 1864.

1912: Στο Σικάγο, ο Ζιλ Ντεπερντισέν σπάει το ρεκόρ ταχύτητας με μονοπλάνο: 174 χλμ. την ώρα!

1975: Η Τσέχα τενίστρια Μαρτίνα Ναβρατίλοβα ζητεί πολιτικό άσυλο στις ΗΠΑ.

2016: Εκτοξεύεται από την NASA ο ρομποτικός «κυνηγός» αστεροειδών Osiris-Rex. Στην 7χρονη αποστολή του θα προσπαθήσει να συλλέξει υλικό από την επιφάνεια του αστεροειδή Μπενού (διαμέτρου 500 μέτρων, δημιουργημένου πριν από 4,5 δισεκατομμύρια χρόνια) και να το στείλει στην Γη για μελέτη.

2019: Σε ηλικία 63 χρόνων, πεθαίνει ο δημοφιλής τραγουδοποιός και τραγουδιστής, Λαυρέντης Μαχαιρίτσας («Διδυμότειχο μπλουζ», «Και, τι ζητάω» κ.ά.).

